

Węgiel koksowy w świecie – sytuacja w 2013 roku i perspektywy

Coke coal in the world - state on 2013 and perspectives

Dr inż. Urszula Ozga-Blaschke*)

Treść: Rynek węgla koksowego charakteryzuje się dużą wrażliwością na zmiany otoczenia gospodarczego oraz cykle koniunkturalne w branży stalowej, będącej głównym użytkownikiem koksu, a więc i węgla koksowego. W artykule przedstawiono syntetyczne informacje o sytuacji na światowym rynku stali w roku 2013 oraz prognozy dotyczące rozwoju zapotrzebowania na wyroby stalowe w nadchodzących latach. Na tym tle przedstawiono ocenę sytuacji na międzynarodowym rynku węgla koksowego, informacje o wielkości handlu oraz zmianach cen w roku 2013. Zaprezentowano również projekcję rozwoju popytu i podaży przez głównych importerów i eksporterów węgla koksowego w pięcioletniej perspektywie oraz prognozy średnich rocznych cen kontraktowych w tym okresie.

Abstract: The coke coal market is very vulnerable to the changes of economic situation and business cycles in the steel industry, which is the major user of coke and consequently the coke coal. This paper presents a summary on the situation on the global steel industry market in 2013 as well as the prognoses of increase in demand for steel products in the forthcoming years. Thus, the situation on the global coke coal market was presented, information on trade size analyzed and changes in prices in 2013 assessed. The author also presents the prognosis of demand and supply development created by major importers and exporters of coke coal in a five-years forecast as well as the prognosis of the average yearly contract prices in this period.

Słowa kluczowe:

węgiel koksowy, ceny, kontrakty, rynek międzynarodowy, rynek spot

Key words:

coke coal, prices, contracts, global market, spot market

1. Wprowadzenie

Kryzys w gospodarce światowej w ostatnich latach, obejmujący nie tylko kraje rozwinięte, ale również rynki wschodzące, istotnie wpłynął na koniunkturę na rynku stali i na kondycję rynków surowców związanych z branżą hutniczą [3].

Obniżenie popytu i sprzedaży oraz spadki cen na rynku stali, wymusiły na światowych koncernach hutniczych działania w kierunku ograniczenia produkcji wyrobów stalowych, w efekcie w roku 2013 wzrost produkcji stali surowej w skali globalnej (w wysokości 3,5%) był zasługą głównie krajów azjatyckich, natomiast w innych regionach świata, jak w Europie, krajach CIS, Ameryce Płn. i Ameryce Płd. zanotowano spadki (rys.1). W skali globalnej średni wskaźnik wykorzystania zdolności produkcyjnych w latach 2012–2013 utrzymywał się poniżej 80% (odpowiednio do 76,2% i 78,1%) [18].

Chiny od lat nieustannie zwiększają produkcję i swój udział w rynku – obecnie odpowiadają za 48,5% światowej produkcji stali surowej. W 2013 roku produkcja w Chinach wzrosła o 7,5%, osiągając wielkość 779 mln ton. W porównaniu do poprzedniej dekady zarysowało się jednak wyraźne spowolnienie tempa wzrostu, zarówno produkcji, jak i zużycia wyrobów stalowych.

W skali globalnej udział stali produkowanej na bazie surowki wielkopiecowej kształtuje się na poziomie około 70%. Dynamika wzrostu surowki żelaza wytwarzanej w procesie wielkopiecowym generuje zapotrzebowanie na koks i na węgiel metalurgiczny.

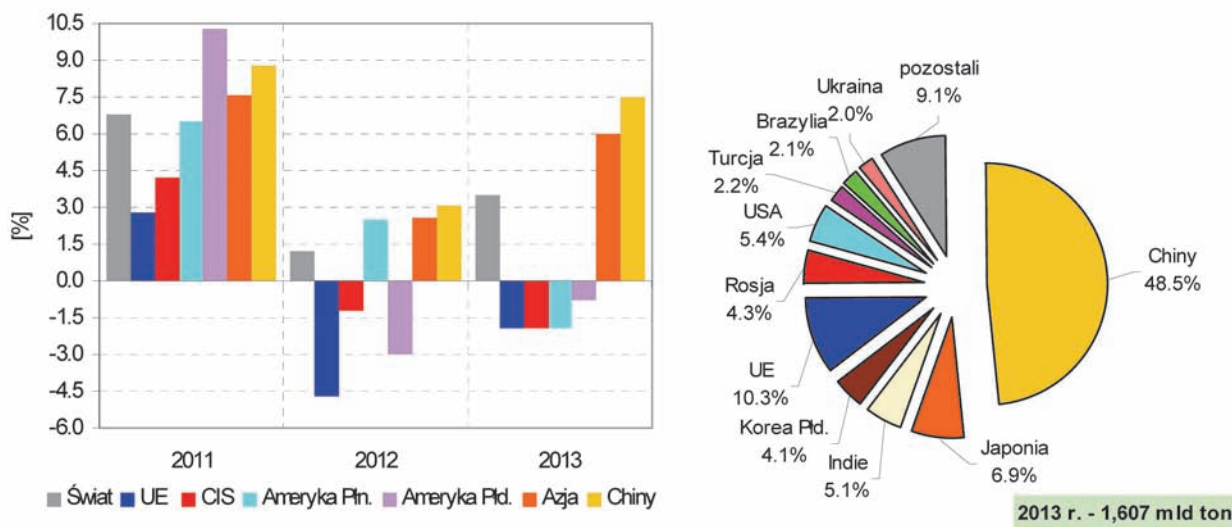
Według wstępnych danych World Steel Association w roku 2013 produkcja ta wzrosła o 4,7%, osiągając poziom 1,165 mld ton, przy czym 77% przypadało na kraje azjatyckie. Rozwój produkcji w tym regionie, a głównie w Chinach, gdzie prawie 90% stali wytwarzane jest w procesie konwertorowo-tlenowym, odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu koniunktury na rynkach surowców hutniczych [18].

2. Sytuacja na rynku węgla koksowego

Rynek węgla koksowego charakteryzuje się dużą wrażliwością na zmiany otoczenia gospodarczego oraz cykle koniunkturalne w branży stalowej, będącej głównym użytkownikiem koksu i węgla koksowego. Historycznie, na międzynarodowym rynku węgla koksowego następowały naprzemiennie okresy wzmożonego popytu, co prowadziło do wzrostu cen oraz okresy nadwyżki podaży – co skutkowało spadkiem cen [1, 2].

W ostatniej dekadzie wzmożony globalny popyt na węgiel i jego wysokie ceny rynkowe skłoniły koncerny górnicze do

*) Instytut GSMiE PAN Kraków

Rys. 1. Zmiany produkcji stali surowej w regionach świata w latach 2011–2013 oraz udziały poszczególnych krajów (największych producentów stali) w produkcji w roku 2013
Fig. 1. Changes in global production of crude steel in 2011-2013 and participation of particular countries (major steel producers) in the total production in 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych: [18]

uruchomienia licznych inwestycji w rozwój mocy produkcyjnych, zarówno w istniejących i nowych kopalniach jak i w niezagospodarowanych dotychczas złożach na świecie (np. w Mongolii, Mozambiku, Indonezji, na dalekim wschodzie Rosji) [1]. Ponadto Australia odbudowała produkcję po powodziach, które zalały kopalnie na przełomie lat 2010 i 2011 i sukcesywnie zwiększała wydobycie. Lider na rynku węgla koksowego – koncern BHP Billiton zanotował 28 procentowy wzrost produkcji węgla metalurgicznego – z około 54 mln ton w roku 2012 do 69 mln ton w 2013 roku. Drugi największy eksporter węgla koksowego typu hard, kanadyjski koncern Teck, zwiększył produkcję o 4% do 25,6 mln ton [5].

Wzrost podaży węgla na rynek był znacznie większy niż tempo wzrostu popytu, co doprowadziło do pojawienia się nadpodaży i stworzyło presję na spadek cen węgla w handlu międzynarodowym.

Dostawy węgla w ramach umów długoterminowych z tradycyjnymi klientami z Japonii, Korei Płd. Indii czy z Europy nie były w stanie wchłonąć dodatkowych ilości węgla, stąd też eksporterzy zwiększyli sprzedaż na rynku spot, gdzie głównymi odbiorcami są kontrahenci z Chin. Udział sprzedaży na rynku spot w eksporcie największych koncernów w roku 2013 kształtował się na poziomie: Peabody Energy (33%), BHP Billiton (30%), Glencore Xstrata (29%), Vale (29%), Anglo American (18%). Teck Resources zwiększył udział sprzedaży w transakcjach natychmiastowych do ponad 40% (w porównaniu do 30% w roku 2012 i 15-20% w latach wcześniejszych) [5, 6].

Zjawisko to stanowi istotną zmianę w międzynarodowym handlu węglem koksowym, gdyż przez wiele lat sprzedaż opierała się głównie na kontraktach wieloletnich z cenami ustalonymi na okres roczny (na tzw. rok finansowy *FY – Financial Year*). Tylko niewielki tonaż był przedmiotem handlu na rynku spot (zakupy uzupełniające) [2, 4].

Dynamika zmian cen węgla koksowego w ostatnich latach i duże zróżnicowanie między cenami kontraktowymi (obowiązującymi przez okres 12 miesięcy) a cenami na rynku spot spowodowały, że od II kwartału 2010 r. wprowadzono na rynku kontraktowanie z cenami (*benchmarkami*) ustalonymi na okres jednego kwartału [2]. Początkowo niektórzy eksporterzy stosowali system mieszany (część tonażu kontraktowano

nadal w cenach rocznych), jednak teraz normą jest ustalanie w kontraktach cen kwartalnych lub coraz częściej miesięcznych (gdyż są lepiej dostosowane do warunków rynku spot).

Według danych Clarkson Research Services [6, 11] w roku 2013 międzynarodowy handel węglem koksowym drogą morską wzrósł o 13% do prawie 270 mln ton (po wcześniejszym spadku o 5% w roku 2011 i odbudowie o 6% w roku 2012).

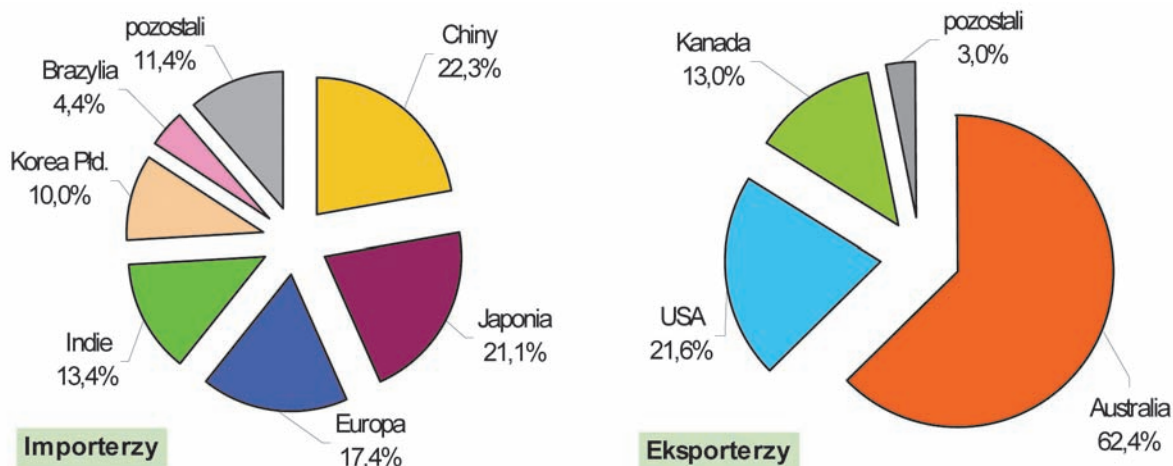
Duża dostępność dobrej jakości węgla australijskiego i jego coraz niższe ceny oraz ograniczenie dostaw drogą lądową węgla z Mongolii do Chin (z 19,1 mln ton w roku 2012 do 15,4 mln ton w roku 2013) spowodowały ponad 70-procentowy wzrost chińskiego importu węgla koksowego drogą morską – do prawie 60 mln ton. Australijskie dostawy do Chin węgla koksowych typu *hard* wzrosły dwukrotnie (osiągając 40-procentowy udział w imporcie chińskim). Również Kanada zwiększyła eksport do Chin o prawie 53% – do 11 mln ton [9, 11].

Chiny, będąc największym światowym producentem węgla koksowych, zyskały również pozycję lidera w imporcie tego surowca (wg danych BREE całkowity import węgla metalurgicznego do Chin, łącznie z węglem semi-soft z Australii i węglem z Mongolii, szacowany jest na ponad 90 mln ton [8]).

Handlowcy z uwagą obserwują dynamikę zmian podaży i popytu na rynku chińskim, gdyż znajduje to przełożenie na kształtowanie się trendów cenowych węgla rynku spot. Producenci stali w Chinach mają zaplecze w postaci węgla krajowego, natomiast producenci w innych krajach azjatyckich, jak też w Europie i Ameryce Płd. są bardziej uzależnieni od dostaw z importu, a tym samym mają słabszą pozycję w negocjacjach. Gdy ceny węgla chińskiego są konkurencyjne w porównaniu z cenami na rynku międzynarodowym, odbiorcy rezygnują z importu na korzyść zakupów węgla na rynku krajowym. Przy wyższych cenach węgla krajowego zwiększają zakupy tańszego i lepszego jakościowo węgla importowanego.

Ponad 80-procentowy udział Chin w azjatyckim rynku spot powoduje, że ceny węgla na bazie CFR Chiny stały się ważnymi wskaźnikami dla monitorowania tendencji rynkowych i do negocjowania poziomu *benchmarków* kwartalnych [4, 9].

Wykres na rys. 3 pokazuje korelację między przebiegiem zmian cen na rynku spot i cenami kontraktowymi (*benchmark-*

Rys. 2. Udział głównych importerów i eksporterów w handlu węglem koksowym drogą morską w roku 2013
Fig. 2. Participation of major importers and exporters in the trade of coke coal by sea transport in 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych: [9, 11,16]

kami kwartalnymi) w latach 2011-2013 i w I kw. 2014 r., na przykładzie cen australijskiego węgla koksowego typu *hard premium* (na bazie FOB Australia oraz CFR porty chińskie).

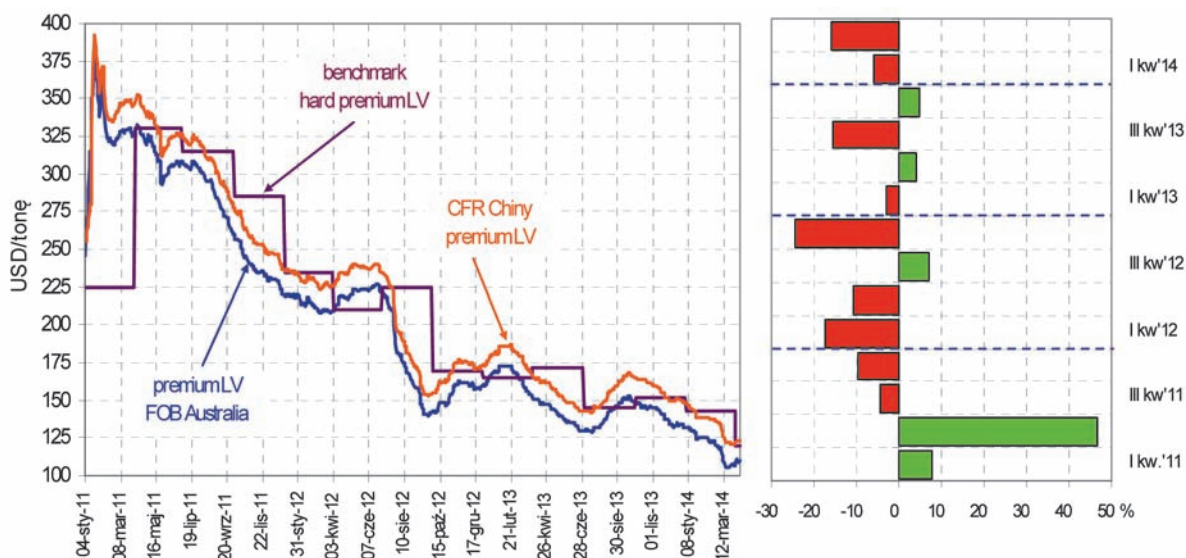
W drugiej połowie 2011 roku na rynku węgla metalurgicznych (*hard, semi-soft, PCI*) rozpoczął się okres dużych spadków cen, umocnił się trend zniżkowy utrzymujący się nadal w roku bieżącym.

W analizowanym przedziale czasowym trzykrotnie nastąpiły krótkotrwałe okresy wzrostu cen na rynku spot, spowodowane zdarzeniami losowymi, co skutkowało kilkuprocentowymi wzrostami *benchmarków* kwartalnych (w III kwartale 2012 r. oraz w II i IV kwartale 2013 r.) [4].

Wzrost cen węgla w maju i w czerwcu 2012 r. wynikał z obaw odbiorców o dostępność węgla *hard premium* z australijskich kopalń koncernu BHP ze względu na akcje strajkowe i przedłużające się negocjacje ze związkami zawodowymi – w efekcie *benchmark* na III kw. 2012 r. wzrósł o 7% do 225 USD/tonę.

Od początku 2013 roku można było zauważyć powolny wzrost cen na rynku spot, do około 170 USD/tonę w połowie lutego. Było to wynikiem większej aktywności w zakupach odbiorców z Chin, którzy uzupełniali zapasy przed nadchodzącym okresem świąt (chiński Nowy Rok). Równocześnie na początku roku nastąpiło ograniczenie podaży węgla koksowego – z Australii (pora deszczowa), z Rosji i Mongolii (kłopoty z transportem i produkcją ze względu na pogodę), w Chinach (ograniczenie produkcji w wyniku zwiększenia wymagań bezpieczeństwa po incydentach w kopalniach), w Kanadzie (utrudnienia w ekspedycji po kolizji transportowej w terminalu Westshore). Wzrosły również ceny krajowego węgla koksowego w Chinach. Ceny na rynku spot przewyższyły poziom *benchmarku* ustalonego na I kw. 2013 r., co znalazło przełożenie na poziom *benchmarku* na II kwartał 2013 r. (wzrost o 4% do 172 USD/tonę).

Jednak już od kwietnia znaczna poprawa podaży ze strony tradycyjnych eksporterów, jak i pojawienie się więk-

Rys. 3. Porównanie cen kontraktowych i cen na rynku spot węgla koksowego typu *hard premium* oraz zmiany *benchmarków* (kwartał/kwartał) w okresie I kw. 2011–II kw. 2014

Fig. 3. Comparison of contract prices and spot market prices of coke coal, hard premium type and changes of benchmarks (quarter) in the period of 1st quarter 2011 – 2nd quarter 2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych: [9]

szych ilości węgla z nowych inwestycji (m.in. w Mongolii, Mozambiku, Indonezji) doprowadziło do nadpodaży. Efektem był utrzymujący się spadek cen, które w połowie lipca 2013 r. osiągnęły najniższy od kilku lat poziom około 130 USD/tonę FOB (przy uzgodnionym *benchmarku* na III kw. 2013 wysokości 145 USD/tonę). Ponownie zwiększona aktywność odbiorców z Chin na rynku spot, związana z uzupełnianiem zapasów węgla koksowych przed nadchodzącym sezonem zimowym, spowodowała wzrost cen, (w połowie września wynosiły około 150 USD/t) i ustalenie *benchmarku* na IV kw. na poziomie 152 USD/tonę.

W roku 2013 wyraźnie ukształtowała się zależność między poziomem kwartalnych *benchmarków* a średnimi cenami FOB węgla w imporcie do Chin w okresie prowadzenia negocjacji – ceny *benchmarków* były o około 10 USD/tonę wyższe od średnich cen miesięcznych [5].

Mimo nadziei producentów węgla na poprawę sytuacji rynkowej, początek 2014 roku przyniósł kontynuację trendu spadkowego – niskie ceny na rynku spot w ostatnich miesiącach 2013 r. wyznaczyły *benchmark* na I kw. 2014 r. w wysokości 143 USD/tonę. Dalszy spadek cen – do poniżej 110 USD/tonę FOB w połowie marca br. spowodował, że *benchmark* na II kw. 2014 ustalony został, w negocjacjach między koncernem Anglo American i japońskimi odbiorcami, w wysokości 120 USD/t FOB Australia [9]. Jest to najniższy poziom ceny kontraktowej od marca 2008 roku, gdy *benchmark* roczny na FY 2007/2008 wynosił 98 USD/tonę. W porównaniu do II kw. 2011 r. ceny kontraktowe węgla koksowych *hard premium* obniżyły się o 210 USD/tonę (tj. o prawie 64%).

Zmiany cen na rynku międzynarodowym węgla metalurgicznych analizuje się zazwyczaj na przykładzie ceny kontraktowej (*benchmarku*) australijskiego węgla koksowego *hard premium* na bazie FOB porty producenta. Pozostałe gatunki węgla koksowych w grupie *hard* wyceniane są niżej, a różnica (tzw. *spread*) waha się w granicach od kilku procent dla węgla o niskiej zawartości części lotnych (LV) do ponad 10% dla węgla o średniej zawartości części lotnych (MV). Węgle *semi-soft* w zależności od sytuacji rynkowej wyceniane są na poziomie 65-75% cen węgla *hard premium*. W latach 2011-12 ceny węgla *semi-soft* w większości kontraktów ustalano na okres 6 miesięcy, natomiast od II kw. 2013 r. wprowadzono system kwartalny. *Benchmark* dla węgla *semi-soft* na II kw.

2014 r. uzgodniono w wysokości 90 USD/tonę (jest to najniższa wartość od 2009 r., gdy cena wynosiła 80 USD/t).

Relacje cen między różnymi typami węgla koksowych ilustruje wykres na rys. 4, na przykładzie indeksów cenowych dla węgla australijskich oraz węgla amerykańskich na rynku spot w okresie I kw. 2013 r. – I kw. 2014 r.

Tak niski poziom cen węgla metalurgicznych na rynku powoduje, że część węgla sprzedawana jest poniżej kosztów produkcji, a koncerny notują straty na działalności górniczej. W Australii, będącej największym eksporterem węgla koksowych, wielu producentów znalazło się poniżej lub na progu rentowności [12]. W jeszcze gorszej sytuacji są producenci w USA, gdzie węgiel koksowy wydobywany jest głównie w Appalachach w kopalniach o wysokich kosztach. W ocenie banku HSBC sprzedaż około jednej czwartej amerykańskich węgla koksowych LV i około połowy węgla HV przynosi straty.

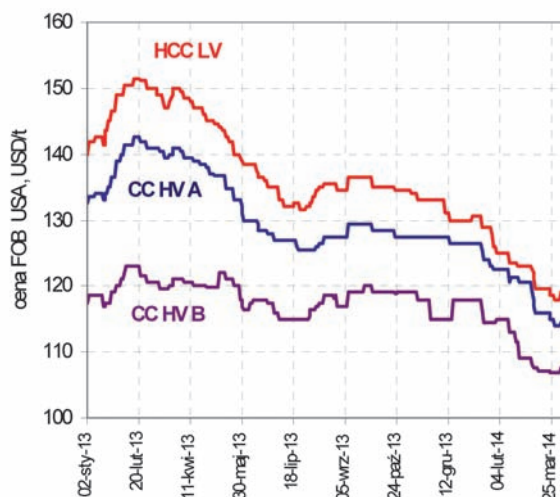
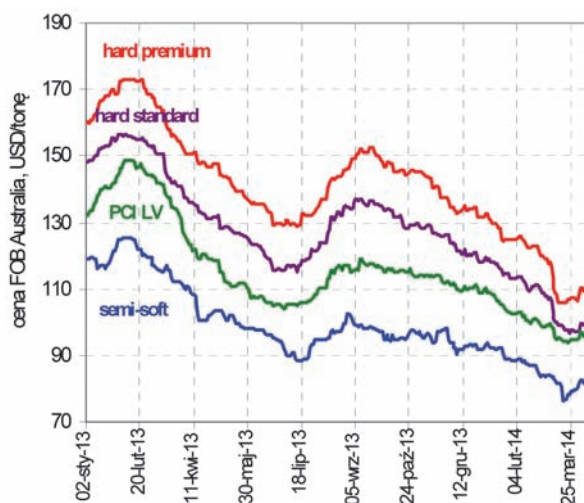
Sytuacja rynkowa wymusiła na koncernach górniczych działania obniżające koszty i zwiększające efektywność produkcji, poprzez cięcia miejsc pracy, ograniczenie podwyżek płac, renegocjacje umów z kooperantami, zamykanie kopalń o wysokich kosztach produkcji, opóźnianie realizacji lub zaniechanie nowych projektów.

3. Perspektywy rynku węgla koksowego

Prognozy dotyczące rozwoju rynku węgla koksowego powiązane są głównie z przewidywanym globalnym zapotrzebowaniem na stal. Światowe zapotrzebowanie będzie nadal wzrastało choć z mniejszą dynamiką w porównaniu z minioną dekadą.

Prognoza australijskiej agencji rządowej BREE (z marca 2014 r.) [8] zakłada, że globalne zużycie stali w roku 2014 wzrośnie o 2,7%, a w dalszej perspektywie do roku 2019 średnie tempo wzrostu będzie na poziomie 1,9% rocznie. Wsparciem prognozy jest przewidywany rozwój inwestycji w środki trwałe i infrastrukturę na rynkach wschodzących, zwłaszcza w Azji. Zużycie stali w najbardziej rozwiniętych gospodarkach będzie również wzrastać, choć w umiarkowanym tempie.

Znacznie niższe (w porównaniu do lat poprzednich) tempo wzrostu prognozowane jest w Chinach – 3% w latach 2014 i 2015 i 1,8% rocznie w perspektywie roku 2019. Zakładane

Rys. 4. Zmiany indeksów cenowych węgla metalurgicznych na bazie FOB Australia i FOB USA East Coast na rynku spot w okresie I kw. 2013 r. – I kw. 2014 r.

Fig. 4. Changes of price indexes of metallurgic coal on the basis of FOB Australia and FOB USA East Coast on the spot market in 1st quarter 2013 – 2nd quarter 2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych:[9]

wskaźniki odnoszą się jednak do solidnej bazy, którą jest zużycie w roku 2013 (729 mln ton), co daje znaczne dodatkowe ilości w każdym roku.

Kolejnym rynkiem klasyfikowanym jako wzrostowy są Indie. Wysiłki rządu na rzecz poprawy jakości i zakresu infrastruktury (drogi, mosty, koleje, budownictwo, i inne) oraz stopniowy wzrost dochodów per capita, przekładający się na konsumpcję dóbr trwałego użytku, będą wsparciem dla wzrostu produkcji i zużycia stali w średnim tempie około 5% rocznie w okresie do 2019 r.

Prognoza BREE zakłada, że w roku 2014 światowa produkcja stali surowej osiągnie poziom 1,64 mld ton, a w kolejnych latach będzie rosła w średnim tempie 1,8% rocznie – do 1,79 mld ton w roku 2019. Nadal około 70% stali surowej będzie produkowane w oparciu o proces wielkociępowy, a przewidywany wzrost produkcji surowki żelaza będzie w 80% zasługą krajów azjatyckich.

Dla rynków surowców hutniczych (rudzie żelaza, koksu, węgla koksowego) sytuacja sektora stalowego w Chinach, które odpowiadają za prawie połowę światowej produkcji stali surowej, jest ważnym wskaźnikiem dla prognozowania przyszłych tendencji, zwłaszcza że kraj ten jest największym światowym importerem rudzie żelaza, a obecnie również węgla metalurgicznego.

Strategicznym celem chińskiego hutnictwa jest rozwiązanie problemu nadprodukcji. Rząd chiński zapowiada przyspieszenie rozwoju przez wprowadzenie modernizacji w tradycyjnych gałęziach przemysłu. Sektor stalowy w Chinach musi dostosować się do wolniejszego wzrostu gospodarczego (w zakresie 7-8% w odniesieniu do najbliższych dwóch dekad). Planowane jest zamykanie mocy produkcyjnych w przestarzałych, mało wydajnych hutach, które nie spełniają wymogów ochrony środowiska naturalnego. Rząd centralny potwierdził swoje zobowiązanie usunięcia 80 mln ton mocy produkcyjnych stali do 2017 roku, z tego 60 mln ton w prowincji Hebei (odpowiedzialnej za 25% rocznej produkcji stali w Chinach). Równocześnie jednak z redukcją mocy produkcyjnych w tradycyjnych dotychczas regionach, planowane jest oddawanie nowoczesnych hut wewnątrz kraju i w zachodnich prowincjach zgodnie z planami ekonomicznego rozwoju, industrializacji i urbanizacji tych regionów [15].

Prognoza BREE dotycząca segmentu węgla obojętnie całość węgla zużywanych w hutnictwie – określanych jako węgle metalurgiczne (do grupy tej zaliczane są węgle koksowe typu hard i semi-soft oraz węgle PCI LV stosowane w technologii wdmuchu pyłu węglowego do wielkich pieców).

W roku 2013 wzrost światowego handlu węglem metalurgicznym oszacowano na 8%, przy czym za dodatkową podaż odpowiadała głównie Australia (25 mln ton), a największym źródłem dodatkowego popytu były Chiny (22 mln ton).

W roku 2014 zakładany jest wzrost rynku o 2,2% do 321 mln ton, a przez pozostałą część okresu objętego prognozą przyjęto średnie roczne tempo wzrostu na poziomie 1,3% – do 343 mln ton w 2019 r. (tab.1).

Ekspert węgla z Australii będzie wzrastał w latach 2015-2019 w średnim tempie 2,2%/rok w wyniku napływu węgla z nowych projektów, np. koncernu BHP BMA – Caval Ridge (8 mln ton/rok) i Dunia (4,5 mln ton/rok), czy Anglo American – Grosvenor (5 mln ton/rok). Podaż węgla z Kanady wzrośnie o około 2 mln ton, z Rosji pozostanie prawie na tym samym poziomie 15 mln ton. Przewidywany jest natomiast spadek eksportu węgla z USA – z 59 mln ton w roku 2013 do około 47 mln ton w roku 2019. Niskie ceny węgla koksowych w ostatnich kilkunastu miesiącach i wysokie koszty wydobycia skłaniają producentów amerykańskich do ograniczenia zarówno produkcji, jak i podaży na rynek międzynarodowy. Konkurencja węgla australijskiego na rynku azjatyckim spo-

woduje nakierunkowanie eksportu węgla z USA na odbiorców europejskich.

Udział Australii w światowym handlu węglem koksowym wzrośnie z 54% w roku 2013 do około 57% w roku 2019, natomiast udział USA spadnie z 19% do 14%.

W latach 2014-2019 import węgla metalurgicznego przez Chiny będzie rósł w prognozowanym średnim tempie 2,3% do poziomu 113 mln ton w roku 2019. Bardzo dobra jakość i niższe koszty importowanego surowca w porównaniu z węglem krajowym będą czynnikami wpływającymi na utrzymanie wysokiego importu, mimo planowanego rozwoju krajowego wydobycia.

Prognoza zakłada, że średnioroczny wzrost importu węgla do Indii, Brazylii i krajów UE będzie się utrzymywał w latach 2014-2019 na poziomie (odpowiednio): 1,2%, 2,4% i 1,7%.

Tablica 1. Prognoza rozwoju światowego handlu węglem metalurgicznym, mln ton

Table 1. Prognosis of development of the international trade of metallurgical coal, mln tons

Rok	2013	2014	2019	Zmiana 2019/2013 %
Światowy handel	314	321	343	↑ 9,2
główni eksporterzy				
Australia	170	174	194	↑ 14,1
USA	59	57	47	↓ 20,3
Kanada	34	34	36	↑ 5,9
Rosja	15	16	15	bz
główni importerzy				
Chiny*	93	101	113	↑ 13,1
Japonia	54	55	52	↓ 3,7
Korea Płd.	33	32	33	bz
Indie	37	37	40	↑ 8,1
UE (28)	40	40	44	↑ 10,0
Brazylia	13	14	15	↑ 15,4

*import łącznie z węglem semi-soft z Australii

Źródło: [8]

4. Prognozy cen

Sytuacja na rynku węgla metalurgicznych w ostatnich miesiącach powoduje, że w prognozach publikowanych przez wiodące ośrodki badawcze i banki inwestycyjne wprowadzane są korekty obniżające poziom średnich rocznych cen kontraktowych na najbliższe lata.

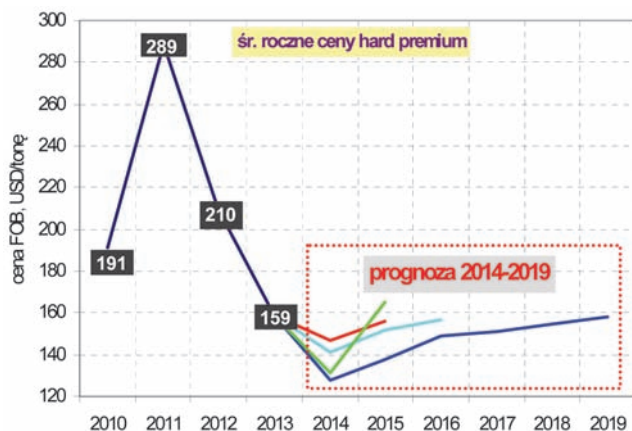
Australijska agencja ABARE w raporcie z marca 2014 r. obniżyła prognozę dla średniej ceny kontraktowej węgla koksowego hard premium w roku 2014 do 127,5 USD/tonę (w porównaniu do 149,8 USD/tonę z raportu z grudnia 2013 r. [7]). W roku 2015 stopniowa likwidacja nadpodaży w wyniku poprawy popytu i wycofaniu się z rynku producentów o wysokich kosztach produkcji, spowoduje odbicie ceny do poziomu 137,3 USD/t. W perspektywie roku 2019 średnia nominalna cena wzrośnie do 157,8 USD/t [8].

Bank inwestycyjny Goldman Sachs [19] skorygował w marcu br. projekcję cen na lata 2014-2016 do poziomu: 141 USD/t, 152 USD/t i 157 USD/t, którą uważa za bardziej realistyczną w porównaniu z wcześniejszą prognozą (156, 164 i 169 USD/t).

Macquarie Bank obniżył wcześniejszą prognozę na rok 2014 o 8% – do 147 USD/t i o 13% na rok 2015 – do 156 USD/tonę [12]. Również Morgan Stanley wprowadził korektę w dół przewidywanych cen: o 12% na rok 2014 – do 131 USD/t i 4% na rok 2015 – do 165 USD/t [13].

Wykres na rys. 5 pokazuje zmiany rocznych cen kontraktowych w latach 2010-2013 oraz projekcję cen na lata 2014-2019 na podstawie przedstawionych prognoz.

W najbliższych dwóch latach średnie ceny kontraktowe węgla koksowych hard premium prognozowane są na niższym poziomie w porównaniu ze średnią ceną z roku 2013, która wyniosła 159 USD/t. Powolna odbudowa cen nastąpi w nadchodzących latach, po ustąpieniu nadpodaży i ustabilizowaniu równowagi rynkowej [17].

Rys. 5. Prognozy cen węgla koksowego hard premium (z marca 2014 r.)

Fig. 5. Prognoses of prices of hard premium coke coal (march 2014)

Źródło: opracowanie własne na podstawie:[8, 9, 12, 13, 19]

5. Podsumowanie

W handlu węglem koksowym od połowy 2011 roku umocnił się trend spadkowy cen, który utrzymuje się również w roku bieżącym. Wynegocjowany poziom cen kontraktowych na II kw. 2014 r. jest obecnie najniższy od 6 lat (od marca 2008 r.). Tak drastyczny spadek cen spowodował, że znaczna część węgla sprzedawana w handlu międzynarodowym jest poniżej kosztów produkcji [12]. Głównym powodem zaistniałej sytuacji jest nadpodaż węgla na rynku – przy mniejszym niż zakładano wzroście popytu eksporterzy zwiększyli podaż. Kopalnie australijskie odbudowały zdolności produkcyjne, pojawił się węgiel z nowych inwestycji, które zostały uruchomione w okresie dużego zapotrzebowania na węgiel i wysokich jego cen.

Obecna sytuacja rynkowa zmusiła koncerny górnicze do drastycznego cięcia kosztów w programach oszczędnościowych. Doszło do zamykania nierentownych (w dzisiejszych warunkach) kopalń, likwidacji miejsc pracy oraz rezygnacji lub wstrzymania inwestycji w nowe projekty [3, 4].

Umocniła się pozycja Chin, które jako największy importer węgla stały się głównym rozgrywającym w ustawianiu poziomu cen w handlu międzynarodowym. W opinii wielu analityków wkrótce wskaźnik CFR Chiny będzie określał ceny światowe, podobnie jak ma to miejsce w przypadku handlu rudą żelaza.

Według najnowszych prognoz World Steel Association [14] globalne zapotrzebowanie na stal będzie się nadal odbudowywać, ale wzrost zostanie ustabilizowany na niskim poziomie. Równowaga na rynku węgla koksowego będzie więc zależała od zrównoważenia podaży z umiarkowanym tempem wzrostu popytu. Pozwoli to na odbudowanie cen, jednak na znacznie niższym poziomie w porównaniu z latami ubiegłymi.

Literatura

1. Lorenz U., Ozga-Blaschke U., Stala-Szlugaj K., Grudziński Z.: Węgiel kamienny w kraju i na świecie w latach 2005 – 2012. Studia Rozprawy Monografie nr 183. Wydawnictwo Instytutu GSMiE PAN, Kraków 2013.
2. Ozga-Blaschke U.: Ewolucja cen węgla koksowego na rynku międzynarodowym. „Przeгляд Górnicy” 2011, nr 7-8.
3. Ozga-Blaschke U.: Rozwój rynku węgla koksowych na tle sytuacji gospodarczej na świecie. „Polityka Energetyczna” 2012, t. 15, z. 4.
4. Ozga-Blaschke U.: Ceny węgla koksowego na rynku międzynarodowym – sytuacja bieżąca i prognozy. „Polityka Energetyczna” 2013, t. 16, z. 4.
5. Analysis: Rise in China demand pushes metallurgical coal market toward spot pricing. Singapore Platts, 19 February 2014 (www.platts.com/latest-news/).
6. Australia responsible for 74 percent of increase in China's coking coal imports (<http://maritimeintel.com>).
7. BREE 2013 – Resources and energy quarterly. December quarter 2013 (www.bree.gov.au).
8. BREE 2014 - Resources and energy quarterly. March quarter 2014 (www.bree.gov.au).
9. CTI – Coal Trader International. Wyd. Platts – McGraw Hill Financial, England.
10. ICR Coal Statistics Monthly. Wyd. Platts – McGraw Hill Financial, England.
11. J.P.Morgan Bulk Shipping, Asia Pacific Equity Research, 19 March 2014 (www.jpmorganmarkets.com).
12. Falling price to force more coalmine closures. By Matt Chambers, 3 February 2014 (www.theaustralian.com.au).
13. Morgan Stanley Says Coal Exporters Making Loss as Estimates Cut. By Ben Sharples, April 8, 2014 (www.bloomberg.com/news).
14. Short Range Outlook by region 2014-2015 (www.worldsteel.org).
15. Steel Raw Materials Monthly, Issue 12/ February 2014, Issue 13/March 2014. Platts McGraw Hill Financial (www.platts.com).
16. US Energy Information Administration, Quarterly Coal Report October-December 2013 (www.eia.gov).
17. <http://metalexpertresearch.com>
18. www.worldsteel.org
19. www.zacks.com